

BLOG

MAIG 2017

- L'audiència de TV3 està en mínims històrics, però la competència no està molt millor

ABRIL 2017

- Llums i ombres en les sales de cinema

FEBRER 2017

- El sector de la producció televisiva a Europa s'està concentrant a passos gegants
- Els ajuts al cinema i l'audiovisual a França, explicats pel CNC

GENER 2017

- La 'nova' BBC: finançament estable i expansió controlada

DESEMBRE 2016

- La producció catalana en el nou ordre audiovisual mundial

NOVEMBRE 2016

- L'OPA analitza el present de la producció audiovisual catalana i apunta els seus reptes de futur
- Seixanta anys de televisió a Espanya (i a Catalunya): i ara què?

OCTUBRE 2016

- La irrupció del Facebook Live a l'escenari audiovisual

SETEMBRE 2016

- Del Broadcasting al Media: les corporacions públiques europees i l'ecosistema digital

La BBC, sotmesa a la pressió del govern conservador pel seu futur

15 JULIOL 2015

JOAN M. CORBELLA

Les turbulències sobre la televisió pública britànica poden ser un avís per a tota Europa

Des que els conservadors britànics van triomfar en les eleccions del maig i van formar un govern monocolor i amb majoria absoluta, han augmentat la pressió sobre la BBC i el seu futur, just quan han de començar els treballs per a la renovació de la Royal Charter que establirà l'encàrrec de servei públic a partir de 2017 i per deu anys més. Malgrat els esforços del seu director general, Tony Hall, per a avançar-se a les exigències de canvis que hi haurà per fer surar la BBC sobre aigües tèrboles, amb propostes per adaptar les activitats i l'estructura de la corporació als temps actuals de competència creixent en tots els àmbits que l'afecten (informació, entreteniment, producció, programació de canals, internet,...) els atacs s'han redoblat. Al llarg de les primeres setmanes de juliol, la BBC ha estat notícia dia si i dia també, i possiblement ja no deixarà de ser-ho en els propers mesos, atès que hi ha molts interessos en joc. Destinem aquest article a informar-ne i analitzar-ho, atès el poc ressò que se n'han fet els mitjans del país.

Però no només la BBC afronta un futur complicat, sinó que altres grans corporacions públiques viuen també tensions, entre les quals la francesa i l'espanyola. La francesa, per la necessitat de reduir pressupostos i personal, un cop resolta la discutida designació de la nova màxima responsable de France Télévisions i després de l'aparició prèvia d'alguns informes que n'urgeixen la reforma. L'espanyola, per la dinàmica erràtica de la proposta editorial i la seva programació, que porta TVE a anar perdent competitivitat en els rànquings d'audiència, ofegada per un finançament insuficient per a moure's en un mercat oligopolístic amb jugadors com Mediaset i Atresmedia. Alhora, una empresa dels Estats Units (Discovery Communications, ja propietària dels canals d'Eurosport) acaba de comprar els drets de retransmissió dels Jocs Olímpics de 2018 a 2024 per a una quarantena de països europeus (a França i Regne Unit des del de 2022), la qual cosa obligarà les televisions públiques a negociar-hi si volen seguir-los oferint.

Ara bé, també en alguns llocs les televisions públiques ofereixen senyals positius, malgrat que, amb més intensitat o menys, totes estan immerses en el procés de revisió per passar de les estructures dels vells monopolis carregats de milers de treballadors i unes tecnologies audiovisuals que obligaven a operar amb equips professionals nombrosos a configurar institucions amb menor necessitat de mà d'obra i urgits de més flexibilitat per a mantenir la competitivitat que un mercat televisiu amb operadors privats exigeix. Les televisions danesa, sueca, finlandesa i noruega els darrers anys amb la seva capacitat de sorprendre el món amb les noves sèries, o el cas d'Itàlia, on el primer ministre Renzi ha aprovat un projecte de llei de reforma de la Rai que inclou l'entrada d'un representant dels treballadors en el consell de govern ofereixen mostres que escapen a la monotonia del discurs sobre la crisi de la televisió pública.

Això no obstant, la successió de fets al voltant de la BBC en aquests dies de juliol i els comentaris i anàlisis que se n'han fet porten a pensar que l'època d'or de les corporacions públiques audiovisuals a Europa està acabant, lentament però inexorablement, i difícilment mantindran el lloc central en el sistema comunicatiu que li van atorgar les polítiques de comunicació després de la segona guerra mundial en règim de monopoli, i que durant els 20-30 anys de competència amb els operadors privats en obert i de pagament han mantingut. A la vista del arguments que s'estan acumulant en pocs dies al Regne Unit al voltant de la BBC i

del que està passant en d'altres països, sembla que el més urgent a partir d'ara serà refer els arguments que justifiquen la seva existència, i per a mi el més irrenunciable és el del pluralisme de debò: que al mercat hi hagi un operador amb un objectiu social no lucratiu.

Crònica d'esdeveniments sobre la BBC

En les darreres setmanes s'han succeït una sèrie d'esdeveniments al voltant de la BBC que posaran a prova la seva solidesa i la del concepte de servei públic de televisió en un dels països que tradicionalment més l'ha defensat. Però la història ve de més lluny: al febrer, abans de les eleccions, l'ara Secretari de Cultura (de qui depèn la política de televisió) ja tirava pedres contra el BBC Trust, que vetlla pel compliment de la missió de la corporació i proposava que la BBC fos controlada amb mecanismes més directes i contundents, a banda de mostrar la seva poca amistat amb la radiotelevisió pública. Ell mateix també va participar en l'informe parlamentari sobre el futur de la BBC, publicat al febrer d'aquest 2015 (veieu [aquí](#)).

El primer dels esdeveniments recents va ser la confirmació de l'abandonament de les ones per part de la BBC3, la cadena dedicada sobretot als joves, que haurà de fer-se lloc en el fèrtil i competitiu paisatge d'internet. El BBC Trust, que havia anat ajornant la decisió durant mesos, finalment ha claudicat, amb l'esperança que l'estalvi que es generi pugui cobrir els dèficits que van emergint en altres pols d'activitat de la corporació. Dies després, la BBC ha posat en circulació la idea de fer el mateix amb el canal de notícies 24 hores, amb el mateix objectiu de reduir costos.

El segon esdeveniment recent va ser l'avís del director general, Tony Hall, que caldria retallar càrrecs i aprimar la plantilla en mil persones (ara té 18.000 empleats) per fer front a la previsió de 150 milions de lliures menys d'ingressos per cànon el curs 2016-2017, degut a l'augment del nombre de persones que deixen de pagar per veure la televisió convencional (*el catch up*, o televisió de recuperació, de la BBC, l'iPlayer, és d'accés gratuït), i tenint en compte que l'import del cànon està congelat des de l'any 2010 i cal revisar-lo de cara al 2017.

El tercer, de fet, s'arrossega des de fa més temps i fa referència al model de finançament de la BBC. Des de fa anys sovintegen als mitjans veus contràries al mecanisme del cànon per tinença de televisors que dota la major part del pressupost de la corporació, i si bé hi ha consens en la seva poca adequació a la realitat actual ara per ara tothom considera que per als propers anys no hi ha alternativa. La dificultat d'establir què és un televisor, la pressió a favor de la descriminalització dels qui s'escapen de pagar el cànon, el fet que hi ha una part significativa de la població que refusa pagar per usar els serveis de la BBC, entre d'altres qüestionaments) van portar tímidament a debatre la possibilitat d'establir un sistema de subscripció per a accedir als serveis o una taxa universal a les llars, com suggeria l'informe fet per parlamentaris el febrer de 2015, però ara per ara queda aparcat.

Això no obstant, en el marc de la presentació del quadre pressupostari per a l'any vinent, el govern es va destapar exigint que la BBC es faci càrrec progressivament des de 2018 del cost del cànon dels majors de 75 anys, que fins ara abona el Ministeri de treball i afers socials, i del tot l'any 2020, quan podrà pujar per damunt dels 650 milions de lliures anuals (d'un total de recaptació pel cànon de 3.600 milions, la qual reportaria una reducció del pressupost efectiu proper al 20%). L'argument del govern és clar: la BBC ha de sotmetre's al pla d'austeritat que imposa a tot el sector públic, i que implica mesures dràstiques en molts serveis socials. La negociació fugaç entre el director general de la BBC –gairebé al marge del BBC Trust- i el govern va permetre a Tony Hall mostrar-se inicialment satisfet: a canvi, el govern es compromet a reduir fins a zero la partida que la BBC ha destinar a la implantació de la banda ampla (80 milions anuals), i a descongelar l'import del cànon (fix des del 2010) i vincular-lo a l'evolució de l'IPC, però sobretot li allarga la vida almenys fins al 2020. A més, s'inclouran mecanismes per tal que el cànon s'estengui al visionat de televisió per altres dispositius (usuaris de l'iPlayer). Segons ell, al final hi haurà un equilibri raonable, i per això és un acord saludable en època de crisi. Però el cert és que la congelació d'ingressos ja porta anys afectant el pla d'activitats i de continguts de la BBC, i una mostra d'això és el fet que en aquests mateixos dies la BBC va

haver d'aliar-se amb la competidora ITV per a mantenir els drets del torneig de rugbi de les Sis nacions, cobejat pel líder de la televisió de pagament, Sky.

Des de diversos sectors, el balanç que es fa és de la situació és preocupant. Sobretot, pel que hi ha més enllà de l'acord econòmic; és adir, en el contingut dels discursos, el to i el moment elegit pels representants del govern. Pel que fa al moment, ja que els conservadors amb majoria absoluta deixen clar que estan disposats a marcar des d'ara les polítiques dels propers anys, sense esperar a la discussió per a la renovació de la *royal charter* (mandat-marc) que explicita l'encàrrec a la BBC i que ha d'entrar en vigència l'1 de gener de 2017: Les mesures que acaben de pactar són totes per més enllà d'aquesta data. Pel que fa al to, ja que en tot moment ha estat imperatiu i ha deixat entendre que cedia poc marge a la negociació. I pel que fa als continguts del discurs, s'ha obert la caixa dels trons. De les paraules i fets del govern es desprèn en primer lloc un menysteniment del paper del BBC Trust com a figura útil per a negociar, a favor del director general executiu. Per això corren rumors que el proper "llibre verd" plantejarà la seva reforma o desaparició.

En segon lloc, i és el més important, s'ha acusat des del govern a la BBC de mantenir una actitud "imperial de cara al futur digital de la seva activitat, en referència a la política que ha mantingut els darrers anys d'intentar expandir-se cap a nous serveis, encara que en moltes ocasions els seus projectes han estat truncats per anar més enllà de la seva funció de servei públic. Un dels focus de conflicte és el que manté amb els editors de premsa, locals i generals. Amb els locals, la BBC planteja com a reclam acollir-los en els seus portals de notícies, i també als blogaires. Amb els editors d'abast general, el conflicte ve de molt més lluny, però ara el govern li dóna carta de naturalesa a l'agenda de la reforma de la BBC quan deixa caure que cal pensar el futur del seu servei a internet en relació amb el que prestaran en els propers anys els editors. Amb això, s'acosta molt a les tesis expressades per primer cop per James Murdoch (fill del magnat dels mitjans Rupert Murdoch) l'agost de l'any 2009 a la cèlebre MacTaggart Lecture de l'Edinburgh International Television Festival amb el títol "**The absence of Trust**". En la conferència atacava la BBC per competir amb els diaris en el terreny digital, i exigia revisar el paper de la BBC en el món digital, deixant de ser ostatges de decisions preses a l'inici de la ràdio i la televisió.

Aquest avançament de les posicions del govern sobre el futur de la BBC, sense esperar a l'inici formal de les negociacions per a la renovació de la *charter*, permet deduir un interès molt gran a passar comptes i marca el territori, ja que ni tan sols van esperar al dijous 16 de juliol, data de publicació del "llibre verd" sobre els temes que l'executiu considera que cal posar a discussió i els criteris que han d'orientar-la (sobre governança, privatització de la BBC Worldwide, canvis en la política de producció, etc.). I també abans de la publicació, el Secretari de Cultura ja va fer pública la composició del panel d'experts "independents" que l'assessoraran en aquest procés: tots estan actualment en empreses privades de televisió, d'internet o de la premsa, encara que alguns han estat abans a la BBC o a l'OfCom. Simptomàtic.

L'informe parlamentari esmentat, en la redacció del qual va participar l'actual Secretari de Cultura, i les declaracions dels diversos membres del govern de Cameron, cal posar-los també en relació amb les conclusions del tercer informe de l'autoritat de la comunicació sobre la revisió del servei públic de televisió (*Third review of public service TV broadcasting*). L'informe de l'OfCom aporta els resultats de la investigació sobre les transformacions del mapa televisiu britànic en relació amb els canvis d'hàbits de la població i la innovació tecnològica -feta amb enquestes, anàlisi de dades i consulta oberta-, i el diagnòstic i algunes propostes per al futur en referència a la BBC i a les televisions privades de servei públic, ja que pràcticament el Regne Unit és l'únic país d'Europa que manté aquesta consideració a les principals televisions comercials d'accés gratuït. L'informe es va publicar el 2 de juliol, coincidint amb el conflicte obert pel govern amb la BBC, vuit anys després de la segona revisió.

Per a acabar de contextualitzar el tema d'aquest article, sembla útil afegir algunes dades -com ho feia fa poc el *The Daily Telegraph* a partir d'un estudi de PriceWaterhouse&Cooper (PWC): des de fa anys els recursos generats pels usuaris de la televisió de pagament superen els que generen en concepte de cànon a favor de la BBC, i el diferencial anirà en augment amb l'aportació dels serveis de VOD (d'Amazon, Netflix, Wuaki i qui s'apunti a la festa). El resultat

no és altre que la pressió afegida sobre la capacitat de competir de la BBC i de les televisions privades de servei públic, cada cop més desprotegides davant una competència amb molt poca regulació:

	2010	2014	2018
Televisió de pagament	4.200	4.750	5.350 (previsió)
Cànon BBC	3.450	3.610	3.630 (previsió)

(xifres en milions de lliures esterlines)

Parafraçant el títol d'un [article de The Guardian](#), possiblement el diari que està cobrint de manera més completa el tema, comença una nova batalla política sobre el futur de la BBC. N'hi ha hagut d'altres els darrers anys, però en el context actual allò que passi amb la BBC pot ser d'interès i de referència per a les televisions públiques de tota Europa i per a les polítiques sobre la televisió en l'era digital.

P.D.: Un cop tancat aquest post , *The Guardian* ha publicat un extens article de Charlotte Higgins ("The Battle for the BBC") explicant les interioritats de la negociació entre el govern i la BBC, que permet entendre millor la batalla política que s'està duent a terme. El podeu llegir [aquí](#).